

Waarom ... Betlehem?

Bij deze preek hoort een powerpointpresentatie. Deze is apart te downloaden.

Liturgiesuggesties:

Zingende Gezegend 106: 1-4

Gezang 146: 1-8 (in wisselzang)

Aanvangstekst: Johannes 1:29b (NBG 1951)

Zingende Gezegend 113: 1, 2 en 4

Schriftlezing: Lucas 2:8-20 (NBV 2004)

Gezang 141: 1-3

Voor de kinderen

zingen: In Bethlehems stal en Er is een kindeke of Geen wiegje als rustplaats

Na verkondiging: Zingende Gezegend 135: 1-4 (in wisselzang)

Geloofsbelijdenis zingen: Evangelische Liedbundel 289: 2

Gezang 22 (NH): 1-4 (in het Fries)

Verdere suggesties: Zingende Gezegend 139: 1-3; Zingende Gezegend 133: 1-6 (in wisselzang); Gezang 134: 1-3

Declamatie: Zingende Gezegend 128

Voor de kinderen:

Dia 1

Het is een donkere nacht.

De schapen zijn buiten op het veld.

De herder houden de wacht.

Daarom hebben ze een vuur gemaakt.

Dat is lekker warm en jaagt de wilde dieren weg.

Er is ook altijd één van de herders die extra de wacht houdt.

Hij loopt steeds helemaal in de rondte om alle schapen heen.

Hij kijkt en luistert of er geen leeuwen of beren aan komen sluipen die een schaap of een lammetje willen pakken.

Voordat ze gaan slapen zitten de herders samen rond het vuur.

Ze vertellen elkaar wat ze die dag hebben meegemaakt.

De één heeft nog een sterker verhaal dan de ander.

Dia 2

Opeens is er in die donkere nacht een heel mooi licht.

De herders schrikken op.

Wat is dit?

Waar komt dit licht vandaan?

In dat licht zien ze iemand staan ... een engel.

De engel zegt: "Wees niet bang! Want zie, ik breng jullie groot nieuws, dat jullie en alle mensen heel erg blij zal maken.

Deze nacht is in de stad van David, in Betlehem, voor jullie een Kind geboren, Christus de Heer.

Zoals jullie goede herders zijn voor jullie schapen,
zo zal dit Kind een goede Herder zijn voor de mensen.
Hij is het op wie de mensen al heel lang wachten.
En je zult Hem vinden in doeken gewonden, en Hij ligt in een voerbak, een kribbe.”

Als de herders dat hebben gehoord, klinkt er opeens heel mooi gezang, van wel duizenden engelen.

Ze zingen: “Ere zij God in de hoge en vrede op aarde voor alle mensen.”

Dia 3

Dan is het weer helemaal stil en donker.

De herders zeggen: “Kom mee, we gaan op zoek naar dat Kind.

Het ligt in een voerbak, in een kribbe.

Dat moet toch in onze stal zijn?

Kom mee!”

Dan gaan ze op weg naar de stal.

Ze praten niet veel meer.

Ze denken aan alles wat ze hebben gehoord en gezien.

Dia 4

Als ze bij de stal komen zien ze al wat licht door de kieren.

Ze kloppen aan bij hun eigen stal.

Jozef doet open.

Hij kijkt verbaasd en vraagt:

“Wat komen jullie doen?”

Dan vertellen de herders wat er is gebeurd.

Ze komen binnen en vinden ook Maria en het Kindje, dat die nacht geboren is.

Dia 5

Dan gaan de herders weer weg.

Gaan ze terug naar het veld?

Nee, ze gaan naar Betlehem.

Want kijk, het wordt al wat licht.

De mensen worden wakker.

Ze staan op en komen naar buiten.

En aan al die mensen en aan al die kinderen willen de herders vertellen wat ze hebben gehoord en hebben gezien in deze nacht.

En wij ... wij mogen al eeuwen aan elkaar en aan alle mensen en aan alle kinderen datzelfde verhaal van de geboorte van de Heer Jezus doorvertellen.

We mogen er ook van zingen.

Laten we dat samen gaan doen

We zingen:

- In Betlehems stal ... en

- Geen wiegje als rustplaats ...

Gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongelui,

Dat **de Romeinen** de baas waren ... dat wist iedereen.

En dat de Romeinse keizer, keizer Augustus, het voor het zeggen had ... dat was overal bekend.

En nu had die keizer wéér wat bedacht ... niet-te-geloven!

Hij wilde precies weten hoeveel mensen er overal woonden.

Waar je vandaan kwam.

Of je familie rijk was.

Weet je, zo kwam de keizer erachter ... hoeveel belasting je volgens hem moest betalen.

Slimme jongens, die Romeinen.

Keizer Augustus was dus de baas.

In Rome, in Griekenland, in Spanje, in Turkije, in een groot stuk van Egypte en ... óók in het land van de Joden.

De keizer wás de baas en ... hij wilde dat blijven ook.

Daarom waren er overal Romeinse soldaten.

Die moesten ervoor zorgen dat alles rustig bleef.

Dat iedereen deed wat keizer Augustus wilde.

En àls er mensen waren, die wel eens van die Romeinen afwilden ... die tegen de Romeinen wilden vechten om hen weg te jagen ... dan kwam er een legertje soldaten dat er wel voor zorgde dat dát niet doorging.

Nee, de Romeinen wáren de baas en ze zouden dat wel blijven ook!

*

En zo gebeurde het dat in al die landen ... de mensen op weg gingen.

Rijen met mensen, op weg naar de plaats waar hun familie vroeger woonde.

Luister maar:

'Nou, dat is me een gedoe zeg.

Moet ik helemaal naar Bethlehem lopen om m'n naam op een lijst te zetten.

En ze willen natuurlijk ook nog weten wat ik doe en wat ik verdien ...

En alleen maar om die keizer Augustus in Rome er een plezier mee te doen.

Leuke ideeën heeft die man!

'Ssst - sssst', fluistert iemand.

'Niet gaan schelden.

Als die soldaten het horen!'

Achteraan de rij lopen een man en een vrouw.

Ze zijn wat achterop geraakt.

De vrouw verwacht een kindje.

Het duurt niet lang meer of haar baby zal geboren worden.

'Zullen we even rusten, Maria?', vraagt de man.

'Nee Jozef, als we doorlopen komen we misschien vanavond nog in Bethlehem.

Dan zijn we er tenminste.

Dáár kan ik dan lekker uitrusten.'

Ze lopen door.
's Avonds komen ze in Bethlehem aan.
Ze proberen **in een herberg** onderdak te vinden.
'Heeft u misschien een plekje om te overnachten?'
De baas van de herberg schudt zijn hoofd.
'M'n herberg is vol!
De mensen slapen al mannetje aan mannetje op de zakken stro.'

't Is druk in Bethlehem, in Efratha.
Alles zit vol.
Allemaal mensen die zich moeten laten inschrijven bij de Romeinse belastingdienst.
De herbergier doet goede zaken.
Dankzij een keizer, ver weg, in Rome.
'Nee, geen plaats, geen plaats, geen plaats.'
Wat moet je dan: als het avond is, als je moe bent, als er een kindje geboren moet worden ... en je kunt nergens terecht?
Ten einde raad - als ze van alles hebben geprobeerd - zoeken ze maar een plekje **in een stal**.
Daar is het tenminste warm.
Daar ligt genoeg stro, waar je een bed van kunt maken.

Diezelfde nacht, lieve mensen, wordt het kindje van Maria geboren.
In een stal. Ergens achteraf.
Verborgen voor nieuwsgierige mensen-ogen.
Zelfs zonder de hulp van een verloskundige en een kraamverzorgster.
In alle rust en stilte.
Zo werkt God.
Zonder pracht en praal.
Als het aan ons gelegen had, dan hadden wij de Heer Jezus in een prachtig paleis geboren laten worden.
In Jeruzalem, bijvoorbeeld.
Of in Rome, misschien wel ...
God kiest een andere weg, een ander plaats.
Een smerige stal.
Een plek voor de beesten.
In Bethlehem.
In een vergeten dorpje, ergens achteraf.

?Waarom ... **Bethlehem**? Hebt u, heb jij er wel eens over nagedacht?
Waarom moest het kindje Jezus ... nou uitgerekend
- in Bethlehem geboren moest worden?
- in een smerige stal, een plek voor de dieren?

Hebt u , heb jij er wel eens over nagedacht ... waarom er uitgerekend **herders op kraambezoek** kwamen?
Waarom moest dat nou?

Dat moest, lieve mensen, omdat het allemaal in het plan van God moest passen.
U weet toch dat God een plan met deze wereld heeft?
God wil immers niet dat wij - zondige mensen - verloren zullen gaan.
Daarom heeft Hij een reddings-plan bedacht.
En in dat plan van God stond geschreven:
de redder van de wereld moet geboren worden ... **als een Lam**.
Als hét Lam, dat de zonde van de wereld wegneemt. In Betlehem.
In een stal. In een voederbak.
Met herders als kraamvisite.
Dertig jaar later opent God bij **Johannes de Doper**, bij de Jordaan, er zijn ogen en zijn hart voor: "Zie, het lam van God dat de zonde van de wereld wegneemt."

Gaat u, ga jij, vanmorgen, met mij mee op kraamvisite naar die vergeten, onooglijke stal in Betlehem?

Betlehem. Bet - lechem, zeggen de Joden.
Huis van het brood.
Bekend uit het bijbelboekje Ruth.
Je kent vast wel dat ontroerende verhaal.
Van Naomi en van Ruth, van Boaz en van de hongersnood.
Geen brood ... in het broodhuis van Betlehem.
Wat een ellende. Wat een verdriet.
Je moet dat prachtige verhaal thuis nog maar eens lezen in je bijbeltje.

Betlehem ... dat was ook de geboorteplaats van koning David.
Ja, zeker ... daarom moesten Jozef en Maria naar Betlehem om zich daar te kunnen laten inschrijven in de registers van het Romeinse Rijk.
Omdat de stamboom van Jozef en de stamboom van Maria ... teruggaat op niemand minder dan de vader van koning David: Isai.
Jozef was een koningszoon.
Een prins. Een berooide prins, weliswaar.
Want een paleis bezat hij niet.
Een timmermanswerkplaats, ergens in een een achteraf dorpje in Galilea.
Hij moet met zijn handen in z'n eigen onderhoud voorzien.
Jozef: de dorpstimmerman van Nazaret.
Prins uit het vervallen koningshuis van David.

En Maria was een prinses.
Een prinses zonder geld of zonder prachtige kleren.
Hoogzwanger van een kindje ... waarvan Jozef niet de vader kan zijn.
Zij gaan. Van Nazaret in het noorden, naar Betlehem in het zuiden.

Er is nog iets wat je moet weten.

En daar gaat het mij vanmorgen in de verkondiging om ... Betlehem ... al in de tijd van David ... **zwerven hier op de velden van Efrata** - herders met hun kudden schapen en geiten.

Hier worden de dieren voor de tempel in Jeruzalem gefokt ...

De lammetjes die in en rond Betlehem geboren worden ... worden als offerdieren in de tempel van Jeruzalem verhandeld en verkocht.

Denk maar aan het Paasfeest - Pèsach, zeggen de Joden.

Op de avond voor de uittocht - de exodus - uit Egypte moest in ieder Joods gezin een lam worden geslacht.

Het bloed van dat lam moest gestreken worden aan de beide deurposten en de bovendorpel van het huis waar men woonde.

Het beschermde hen tegen de engel van de dood die in die nacht langs alle huizen ging.

In het huis van de Israëlieten werd diezelfde nacht het lamsvlees gegeten.

Het Paaslam.

Dus ... Waarom Betlehem?

Waarom moet Jezus in Betlehem geboren worden?

Jezus moet ... als lam geboren worden.

Als Kerstlam, als Paaslam.

En dat kon alleen in Betlehem.

Want hier worden gave en gezonde lammeren geboren.

Lammeren die bestemd zijn voor de tempel.

Lammeren die bestemd zijn om geofferd te worden.

Lammeren die geboren worden om te sterven.

Lammeren die hun leven geven om mensen weer met God te verzoenen.

Daarom moet Jezus in Betlehem geboren worden.

Tussen de dieren, tussen de schapen, tussen de paaslammeren.

Begrijp je nu waarom Jezus in een stal geboren moest worden?

“Zie, het lam van God dat de zonde van de wereld wegneemt.”

*

Als de evangelist Johannes het woordje ‘zie’ gebruikt wil hij daarmee zeggen: Let goed op.

Kijk eens hoe verassend God aan het werk gaat.

Het kindje in de kribbe ... geeft God als lam voor de zonde van de wereld.

Het is immers het lam van Gód!

Is de wereld dan zo zondig?

Als ik om mij heen kijk, lieve mensen, dan is de wereld beslist geen paradijs.

Wat hebben wij niet met de wereld aangerommeld en aan gerotzood.

Dorens en distels.

Pijn en verdriet.

Oorlogen en milieurampen.

En dat alles omdat wij dachten God niet nodig te hebben.

God is - door ons mensen - aan de kant geschoven.

We hebben God in de hemel ... opgesloten.

En wat is nu het verassende van het kerstfeest: God laat de wereld niet in de steek. Hij zoekt een zondige wereld op en geeft ons zelf een lam: een kerstlam, een paaslam.

Een kind in een voerbak voor de dieren.

Een kind in een stal.

Dat kind wordt geboren om straks zijn leven te geven aan een kruis.

Een offerlam ... ter verzoening van de zonde van de wereld.

Een lam, dat in zijn eigen lichaam, alle zonden van het hele mensdom wegdoet ... opdat er nooit meer aan gedacht zal worden.

Ik las ergens dat de schaapherders van het Midden-Oosten hun afgedwaalde schapen laten opsporen en terugbrengen door **hun lievelingslam**.

Iedere herder heeft een speciaal lam, dat hij zelf heeft grootgebracht en dat hem bijna net zo lief is als zijn eigen kinderen.

Waar de herder gaat, daar volgt zijn lievelingslam, zoals een schaduw de zon volgt.

Waar hij gaat, gaat het lam.

Telkens is het de taak van het lievelingslam om afdwalende schapen veilig bij de kudde terug te brengen.

Dat lam loopt dan naar het verloren schaap toe.

Het gaat naast hem lopen, samen met hem grazen.

Maakt geluiden in zijn richting en probeert hem zo te beïnvloeden dat hij op den duur met hem mee gaat, terug naar de herder en de kudde.

Aan het einde van de dag - als de zon ondergaat achter de heuveltoppen - volgt dit bijzondere lam precies de voetstappen van zijn meester.

Zo brengt het de dwalende schapen terug in de kooi.

Jezus, het kind in de voerbak, is het lievelingslam van God.

“Zie, het lam van God ...”

Het zal zijn taak, zijn opdracht worden, om de verloren schapen van het huis van Israël weer terug te brengen bij de goddelijke Herder.

Hij weet hen - Hij weet ons - u en jou en mij - te vinden.

Hij duwt ons zachtjes maar met een liefdevolle drang in de goede richting.

In zijn liefde en zijn bewogenheid zoekt Hij ons op en roept ons om met Hem mee te gaan, terug naar God, terug naar de Vader, terug naar huis.

*

Ik zou vanmorgen, lieve mensen, nog een heleboel over dit Lam van God kunnen zeggen.

Dat komt hopenlijk later nog, volgend jaar bij leven en welzijn, in de samenkomsten van de Stille Week voor Pasen.

Waar ik mee wil eindigen is dit.

Het kind in de voerbak, het kind van Betlehem dat God ons gegeven heeft in een stal ... werd geboren om als lam zijn leven te geven.

Op Golgota - op Goede Vrijdag.

Maar daarmee is het voor God niet afgelopen.

Zijn plan gaat verder. Het lam staat weer op uit de dood.
Het wordt Pasen.
Het wordt straks Hemelvaartsdag.

Tientallen jaren later ziet Johannes, de evangelist, in een visioen dit Lam staan voor de troon van God.
Het Lam heeft de dood overwonnen.
En daarmee alle macht gekregen.
Waar Hij regeert zal al de zonde, al het kwaad zijn weggedaan.
Geen pijn en geen verdriet zal er meer zijn.
De kinderen van het Lam, die Hij gekocht heeft met zijn eigen bloed, zullen daar in de handen klappen van vreugde.
Ze zullen Hem eren, verheerlijken en aanbidden.
Hét grote Kerstfeest moet nog komen!
“Zie, het Lam ...”
Het moest volgens Gods plan in Betlehem geboren worden.
Voor u, voor jou en voor mij.

Amen.

Ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden 26 december 2010

! Graag een mailtje wanneer deze preek in een gemeente wordt gelezen. !